

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jana Šmakala ve věci

žalobkyně: **Ing. arch. V. H.**, pobytem v ČR X,
zastoupené JUDr. Martinem Slavičkem, advokátem, U Prosecké
školy 864/2e, 190 00 Praha 9-Prosek,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, IČ 70890366, Škroupova 1760/18,
306 13 Plzeň,

za účasti osob
zúčastněných na
řízení:

1. **GasNet, s. r. o.**, IČ 27295567, Klíšská 940/16, 400 01 Ústí nad Labem,
zastoupená JUDr. Veronikou Lukešovou, advokátkou,
K Novému sídlišti 200/12, 142 00 Praha 4,
2. **Ing. K. N.**, CSc., X,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2024, č.j. PK-RR/932/24,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[I] Předmět věci

1. Rozhodnutím Městského úřadu Klatovy, Odboru výstavby a územního plánování (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 21. 8. 2023, č.j. OVÚP/4731/23/Ma (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), bylo k žádosti společnosti GasNet, s. r. o. (dále jen „**vyvlastnitel**“) rozhodnuto tak, že podle § 24 odst. 3 písm. a) bod 3. zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení se zákonem č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění pozdějších předpisů, se omezuje vlastnické právo k pozemku parc. č. X (ostatní plocha) o výměře 792 m² v k. ú. X, a to zřízením věcného břemene v rozsahu geometrického plánu č. 6790-1913/2019 na ploše 99,99 m² ve prospěch vyvlastnitel.

Zřízení věcného břemene spočívá v oprávnění zřídit a provozovat plynárenské zařízení distribuční soustavy, středotlaký plynovod a přípojku včetně jeho příslušenství, vedený pod názvem „Reko MS Klatovy – Luby, IV. etapa, číslo stavby 7700101344“ na výše uvedené nemovitosti v rozsahu vymezeném geometrickým plánem č. 6790-1913/2019 na celkové ploše 99,99 m². Nezbytný rozsah je dán vzdáleností 1,0 m od půdorysu potrubí na obě strany, tj. plocha potřebná k řádnému výkonu práv vyplývajících z věcného břemene.

Po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí bude omezení vlastnictví práva k části pozemku parc. č. X v k. ú. X zapsáno v příslušném katastru nemovitostí ve prospěch vyvlastnitel (výrok I.);

Podle § 24 odst. 3 písm. c) zákona o vyvlastnění byla vyvlastniteli určena lhůta do 2 let od právní moci tohoto rozhodnutí k zahájení uskutečňování účelu vyvlastnění (výrok II.);

Podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona o vyvlastnění byla na základě znaleckého posudku vyhotoveného znaleckou kanceláří IRA, spol. s r.o., Hálkova 62/2, Praha 9, podepsaného jednatelem Ing. Vladimírem Kellerem, stanovena výše náhrady pro jednotlivé vyvlastňované dle jejich spoluvlastnického podílu, která má být vyvlastnitelem zaplacená ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (výrok III.);

Podle § 24 odst. 4 písm. d) zákona o vyvlastnění byla vyvlastniteli uložena povinnost uhradit vyvlastňovaným náklady vynaložené v souvislosti s vyvlastněním na vyhotovení znaleckého posudku ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozhodnutí (výrok IV.).

2. K odvolání vyvlastňovaných Ing. K. N., CSc., Ing. L. S., Ing. V. H., J. B. a Ing. V. K. bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 2. 2024, č.j. PK-RR/932/24, podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), prvoinstanční rozhodnutí částečně změněno, a to ve výroku I. vypuštěním slov „na ploše 99,99 m²“ a „na celkové ploše 99,99 m²“, a ve výroku II. prodloužením lhůty k zahájení uskutečňování účelu vyvlastnění na 4 roky od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Podle § 90 odst. 5 správního řádu bylo prvoinstanční rozhodnutí ve zbytku potvrzeno a odvolání zamítnuta.
3. Žalobkyně se žalobou ze dne 19. 3. 2024, Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) doručenou téhož dne, evidovanou na úseku správního soudnictví pod sp. zn. 77 A 14/2024, domáhala zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

4. Vyvlastňovací řízení je upraveno zákonem č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyvlastnění“ nebo „ZoV“).
5. Postupy při přípravě a povolování staveb dopravní, vodní, energetické a těžební infrastruktury, infrastruktury pro ukládání oxidu uhličitého, a infrastruktury elektronických komunikací a strategických investičních staveb, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, povolování a následný soudní přezkum správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami, resp. výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu upravuje zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon. č. 416/2009 Sb.“).
6. Podmínky podnikání a výkon státní správy v energetických odvětvích, kterými jsou elektroenergetika, plynárenství a teplárenství, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené upravuje zákon. č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).
7. Správní řízení je upraveno správním řádem.

[II] Žaloba

8. Žalobkyně v žalobě označila napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť nebyly naplněny zákonné podmínky řízení o vyvlastnění (**část II. žaloby**).
9. Výhrady k nesplnění kontraktační povinnosti vyvlastnitelem s námitkou nepřipustnosti vyvlastnění pro nesplnění hmotněprávní podmínky (předložení znaleckého posudku) žalobkyně namítala od počátku řízení.
10. Již svým prvním podáním ze dne 18. 9. 2020 poukázala žalobkyně na skutečnost, že vyvlastnitel jí spolu se smlouvou před zahájením řízení nepředložil znalecký posudek tak, jak mu za povinnost ukládá § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění. Namítla, že vyvlastnitel nesplnil tuto hmotněprávní podmínku zahájení řízení, vedené řízení je předčasné a navrhla jeho zastavení, neboť vedeným řízením jsou zkrácena její práva v tříměsíční lhůtě dojít s vyvlastnitelem ke konsensu.
11. Od počátku vedeného řízení poukazovala žalobkyně, že vyvlastnitel nesplnil hmotněprávní podmínky vyvlastnění, neboť před podáním žádosti a zahájením řízení nepředložil úplný návrh na uzavření smlouvy tak, jak jej § 5 zákona o vyvlastnění ve své kogentní úpravě předpokládá; namítala, že takto vyvlastnitel postupoval záměrně, aby navenek mohl svůj návrh (jako podmínku řízení o vyvlastnění) prezentovat.
12. Před zahájením řízení o vyvlastnění obdržela žalobkyně (stejně jako ostatní spoluvlastníci) jednou poštovní zásilkou od vyvlastnitele s průvodním dopisem návrh smlouvy o zřízení věcného břemene, fotokopii geometrického plánu (dále jen „GP“) 6790-13/2019, 1 stranu (zřejmě) znaleckého posudku před dokončením a dvě plné moci. Ačkoli v průvodním dopise vyvlastnitel uváděl, že přílohou je znalecký posudek, žalobkyně (stejně jako ostatní spoluvlastníci) obdržela jen jednostránkový nepodepsaný výstup programu NEMExpress AC, verze 3.10.4. strany 7 s jakousi rekapitulací. Z tohoto listu nebylo patrné, jakým způsobem, jakou metodikou, z jaké premisy ani se zohledněním kterých skutečností byla na doručené straně 7 stanovena „cena“ a jak se k tomuto výsledku došlo. Nebylo možné

zkontrolovat, natož pak posoudit správnost či úplnost takového výpočtu, zjistit, z jakých vstupních dat výpočet vychází a jak k výsledku dospívá. Krátce, při absenci předchozích částí (stran 1 až 6) nebylo možné číslici na str. 7 posoudit ani zkontrolovat.

13. Žalobkyně i namítala, že vyvlastnitelem zasláný jednostránkový výstup z databáze nevyhovoval ani požadavkům přezkoumatelnosti (např. 26 Cdo 2704/2015), ani neobsahoval zákonné náležitosti listiny, kterou za znalecký posudek právní norma označuje (§ 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb.)
14. Námitku nepřipustnosti i předčasnosti vedeného řízení o vyvlastnění žalobkyně opakovaně vznášela po celou dobu vedeného řízení a ve všech svých podáních; upozorňovala, že vyvlastnitel zcela zbytečně správní řízení zahajuje, je-li možné účelu (zřízení břemene) s vyvlastňovanou dosáhnout smluvně.
15. Ustanovení § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění váže přípustnost vyvlastnění na marné uplynutí 90 denní lhůty, jejíž běh se počíná dnem následujícím po doručení kompletního návrhu smlouvy spolu se znaleckým posudkem a informací o účelu vyvlastnění (odst. 2 cit. zákonného ustanovení) a případně i GP, kterým se vymezuje část pozemku (odst. 3 cit. zák. ust.). Jedině v tom případě zákonná lhůta počíná běžet. Logicky, neboť účelem § 5 zákona o vyvlastnění je, aby vyvlastňovaný měl možnost se seznámit s kompletní dokumentací, všemi podklady a aspekty věci a teprve po seznámení mohl uvážit, zda podá vyvlastniteli vlastní návrh, anebo opatří vlastní podklady.
16. Podle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění je sice vyvlastnění přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem, ovšem pouze tehdy, splnil-li vyvlastnitel hmotněprávní podmínky vyvlastnění. Pokud tyto zákonné podmínky nesplní, je vyvlastnění nepřipustné.
17. Podle § 5 odst. 2 písm. a) cit. zákona je vyvlastnitel povinen k návrhu smlouvy předložit znalecký posudek, podle kterého navrhl vyvlastňovanému cenu za získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě. Žalobkyně opakovaně doložila přípisy vyvlastnitelů adresované jí i Ing. K. N., že vyvlastnitel k návrhu smlouvy znalecký posudek, podle kterého navrhl cenu za získání potřebných práv, nepřiložil. Ani v kopii, když součástí přípisů vyvlastnitelů, datovaných 27. 3. 2020 a označených jako „Předložení návrhu na uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene“ nebyl znalecký posudek, ale jen jednostránkový nepodepsaný „výstup“ programu NEMExpress AC, verze 3.10.4. s konečným výpočtem.
18. I v důvodové zprávě k zákonu o vyvlastnění je uvedeno: *„Vyvlastnění je násilným zásahem do práv vyvlastňovaného. Před tímto způsobem opatřování práv potřebných k realizaci účelu vyvlastnění klade zákon důraz na řešení dohodou. Vyvlastnění je přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě pro účel stanovený zákonem. Návrh smlouvy musí obsahovat vždy základní náležitosti dané občanským zákoníkem, včetně geometrického plánu, je-li vyvlastněním postižena pouze část pozemku. Povinnými přílohami k návrhu na uzavření smlouvy jsou znalecký posudek..., informace o záměru..., a upozornění, že pokud nedojde k uzavření smlouvy, je možné ve veřejném zájmu získat potřebná práva vyvlastněním. Splnění této podmínky vyvlastnitelem se nevyžaduje v případech, kdy by to pro něj bylo nemožné buď proto, že vyvlastňovaný není znám, není znám jeho pobyt nebo se nepodařilo doručit mu na známou adresu a tehdy, je-li vyvlastňovaný omezen ve smluvní volnosti nakládat s pozemkem nebo se stavbou právním předpisem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci. Zákon neupravuje, jak má vyvlastnitel jednat s vyvlastňovaným, aby dosáhl*

dohody, nebrání tomu, aby se tyto osoby dohodly na směně pozemků, pokud tomuto způsobu dá vyvlastňovaný přednost.“

19. V rozhodnutí ze dne 26. 6. 2021, č.j. PK-RR/2347/21, těmto námitkám žalobkyně (a ostatních vyvlastňovaných) odvolací orgán vyhověl. V napadeném rozhodnutí na jejich vypořádání rezignoval.
20. I přesto prvostupňové rozhodnutí pod [40] uzavírá: „V průběhu řízení nebyly předloženy takové důkazy, které by prokazatelně dokládaly, jaké dokumenty byly přílohou zasláního dopisu vyvlastnítele. Vyvlastňovaní předložili kopii dopisu včetně příloh pouze jednoho podílového spoluvlastníka, Ing. K. N., CSc., důkazy od ostatních spoluvlastníků nebyly doloženy - důkaz Ing. arch. V. H. nebyl doplněn, ač byl v textu námitky uveden (důkaz obsah datové schránky), (...)

Vyvlastňovacímu úřadu nebyly předloženy přesvědčivé důkazy o tom, co skutečně bylo obsahem přílohy dopisu zasláního vyvlastňovaným. Proto při posouzení věci vycházel z obsahu dopisu ze dne 27.3.2020 zasláního vyvlastnítelem a doručeního všem vyvlastňovaným. (...) V příloze jsou uvedeny doklady zasílané spolu s dopisem. Je mimo jiné uvedeno, že součástí příloh je kopie znaleckého posudku č. 2139-41/19.

(...) Vyvlastňovaní nepředložili v průběhu řízení takové důkazy, které by zpochybnili tvrzení vyvlastnítele o obsahu příloh zasláního dopisu před podáním žádosti o vyvlastnění. Proto vyvlastňovací úřad vyhodnotil, že byla splněna hmotněprávní podmínky pro vedení vyvlastňovacího řízení, byl zaslán znalecký posudek dle přílohy dopisu vyvlastnítele.“

21. Takové hodnocení prvostupňového orgánu nemá ve spise opory. Nejen proto, že požaduje negativní důkaz a důkazní břemeno o nesplnění hmotněprávních podmínek vyvlastnění svaluje na vyvlastňované. Ze znaleckého posudku, který předložil vyvlastnitel, je patrné, že byl vyhotoven jen ve 3 stejnopisech (z nichž jeden vyvlastnitel předložil v řízení), má obsahovat 7 stran textu a 3 strany příloh, je sešitý, opatřený pečeti. Takovou objemnou zásilku vyvlastňovaní neobdrželi, což je patrné i z listin předložených v řízení dne 23. 10. 2020 (ID zprávy: 855831889), 16. 12. 2022 (ID zprávy: 1117054937) a 15. 3. 2021 (ID zprávy: 883975098). Ostatně, není ani možné, aby vyvlastnitel v souladu se zákonem zaslal vyhotovení znaleckého posudku vyvlastňovaným, a to i na základě pouhé skutečnosti, že stejnopisy znaleckého posudky byly jen tři. Nadto, vyvlastnitel jeden ze stejnopisů připojil k žádosti.
22. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na str. 11 jen konstatoval, že „těžko se tedy až nyní ve vyvlastňovacím řízení mohou (vyvlastňovaní) dovolávat nedoručení znaleckého posudku“ a svoji správní úvahu zaměřil na vizuální posouzení shody strany 7 znaleckého posudku (předloženého vyvlastnítelem v řízení) a strany 7 počítačového výstupu (kterou žalobkyně obdržela). Na vypořádání uplatněné námitky absence hmotněprávní podmínky zahájení řízení (o vyvlastnění) či posouzení běhu lhůty pro naplnění kontrakční povinnosti vyvlastnítele žalobkyně, žalovaný rezignoval.
23. Jakkoliv si žalobkyně v teoretické rovině dokáže představit, že by se vyvlastnitel snažil (byť v rozporu se zákonem) zaslat kopii znaleckého posudku vytvořeného v listinné podobě prostřednictvím elektronické pošty, není ani v takové situaci myslitelné, aby byla zaslána pouze část kopie znaleckého posudku. Ze znaleckého posudku musí být patrné, jakým způsobem, jakou metodikou, z jaké premisy a se zohledněním kterých skutečností znalecký posudek došel ke konečné částce vyjadřující ocenění věcného břemene. Jinými slovy, znalecký posudek musí obsahovat odůvodnění celkové částky, a nikoliv její pouhé konstatování. Žalobkyně musí mít ve vyjednávací fázi možnost znalecký posudek věcně

posoudit a zhodnotit jeho správnost, soulad se zákonem a jeho přesvědčivost. Takovou možnost však žalobkyně ve vyjednávací fázi neměla.

24. Správní orgány posoudily postup vyvlastnítele před zahájením řízení jako souladný se zákonem, avšak situace, kdy vyvlastnitel zašle návrh smlouvy doplněný o zcela nedostačující kopii jedné stránky znaleckého posudku, je ve svém důsledku stejná, jako by vyvlastnitel zaslal návrh smlouvy bez znaleckého posudku. Na takový návrh nesplňující požadavky vyvlastňovacího zákona lze reagovat jen stěží. Zákonodárce zavedl povinnou vyjednávací fázi, jejíž základem je učinění návrhu smlouvy, který je dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění doplněn o úplný znalecký posudek. Aprobace nezákonného postupu vyvlastnítele, které se správní orgány dopustily, však vede k naprostému popření vyjednávací fáze před zahájením řízení. Pokus o dosažení dohody v rámci vyjednávací fáze přitom nemůže být pouhým formalismem (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2013, č.j. 7 As 2/2013-39). Správní orgány v řízení postupovaly, jako by neměla mít vyjednávací fáze jakoukoliv důležitost či hodnotu. Přístup správních orgánů ve svém důsledku vede jen k tomu, že vyvlastnitel učiní před zahájením řízení pouze několik neúplných úkonů a následně bude deklarovat svou předchozí snahu o uzavření smlouvy. Tím však popírají jak výslovné znění zákona o vyvlastnění, tak jeho smysl.
25. Žalobkyně doplnila, že vyjednávací fáze (před zahájením vyvlastňovacího řízení) měla proběhnout v době vrcholící vlny pandemie koronaviru, při které byly už ze své podstaty možnosti vyvlastňovaných při sjednání případné smlouvy o zřízení věcného břemena značně omezené. Vyvlastňovaní byli bohužel v hektických a těžkých časech nuceni řešit jiné, podstatnější úkoly než vyjednávání o návrhu smlouvy učiněném v rozporu se zákonem. Žalobkyně měla za to, že v jarních měsících 2020, kdy v Praze vrcholil vyhlášený nouzový stav, chaotická opatření vlády ČR i neustále se měnící direktivy jejího předsedy, rozličných krizových štábů i zdravotnických složek, využil vyvlastnitel této situace a tehdejšími spoluvlastníky zaslal návrh na uzavření smlouvy o získání práv k pozemku, předpokládaný § 5 zákona o vyvlastnění. V době, kdy ani nebylo možno ověřit podpis, mimo provoz byly úřady, notáři. V době, kdy V. B. (88 let) a Ing. K. N. (79 let) ani nevěděli, v jakém časovém období mohou opustit svá obydlí a nakoupit základní potraviny, učinil krok, kterým se snažil běh 90denní lhůty k vyjádření zahájit. Jistě si byl dobře vědom, že v tehdejší situaci není možné žádné rozhodnutí spoluvlastníků o zatížení společné věci břemenem ani učinit, natož pak na zaslaném návrhu smlouvy ověřit podpisy. Na takový přístup žalobkyně s pochopením nepohlíží; má jej za výraz neúcty.
26. Patří se doplnit, že jakkoliv byl vyvlastňovaným zaslán návrh smlouvy, nesplňující zákonné požadavky, čímž bylo řízení už od počátku stíženo vadou nezákonnosti, dospěli vyvlastňovaní a vyvlastnitel během správního řízení ke značné shodě v ohledu případného řešení nastalé situace smírnou cestou. Jako příklad lze uvést shodu na řešení případného časového omezení věcného břemene s ohledem na technické možnosti (životnost) plynovodu. Lze proto tvrdit, že například omezení trvání věcného břemene „na životnost plynovodu, minimálně však na 80 let“ mohl být solidní základ pro další vyjednávání o jednotlivostech smlouvy. Vzhledem k tomu, že byla vyjednávací fáze stížena nezákonností, však k žádné dohodě dojít nemohlo a v průběhu vedeného řízení pro ni nebyl poskytnut dostatečný časový prostor.
27. **(část III. žaloby)** Nezákonnost správních rozhodnutí je založena i chybným výrokem I. prvostupňového rozhodnutí, dle kterého došlo k odnětí vlastnického práva k pozemku, nikoliv k omezení vlastnického práva žalobkyně odpovídajícího věcnému břemenu. Na

omezení vlastnictví břemenem tak byla nesprávně aplikována právní norma [§ 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění] upravující odnětí vlastnictví.

28. Popsanou vadu vedoucí ke zmatečnosti a rozporuplnosti prvostupňového rozhodnutí žalovaný napadeným rozhodnutím nenapravil. Tím zatížil i své rozhodnutí vadou nezákonnosti.
29. Žalovaný také v napadeném rozhodnutí uvedl, že provedené změny prvostupňového rozhodnutí nepovažuje za zásadní, neboť nikdo nebyl provedenou změnou zkrácen na svém právu. S takovým závěrem rozhodně souhlasit nelze. Žalovaný změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění do 4 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí (oproti předchozímu znění „do 2 let“). Tím změnil hmotná práva a povinnosti účastníků řízení a zhoršil právní postavení žalobkyně.
30. **(Část IV. žaloby)** Žalobkyně dále namítala, že středotlaký plynovod může být veden příhodnější a kratší trasou, po obecních pozemcích, tedy v místech, jež jsou již zatížena obecným užíváním. Odporuje smyslu a účelu zákona o vyvlastnění i zdravému rozumu, aby byla trasa plynovodu vedena nejprve po obecních pozemcích, následně vybočila na pozemek žalobkyně, aby se dále mohla vrátit na původní trasu po obecních pozemcích. To žalobkyně namítla již v odvolání, na které si dovoluje v podrobnostech odkázat.
31. Správní orgány postavily svůj závěr mimo jiné na skutečnosti, že bylo pro stavbu plynovodu na pozemku žalobkyně vydáno územní povolení. Pouhá existence územního rozhodnutí však nepostačuje k nezbytnosti vyvlastnění konkrétního pozemku. Předmětem územního řízení je pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrhoval. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2022, č.j. 6 As 171/2020-66). Žalobkyně s odkazem na odvolání namítala, že vhodnější varianta řešení plynovodu existuje. Doplnila, že vyvlastnění představuje kvalitativně výjimečný zásah do právní sféry osoby, která je na svém vlastnickém právu omezena či dokonce zbavena proti své vůli mocenským zásahem orgánu státu. Správní orgán jako nositel veřejné moci jednostranně vnucuje svoji vůli vyvlastňovanému, jehož vůle je zde nerozhodná (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č.j. 4 As 47/2003-125, č. 448/2005 Sb. NSS), a proto Nejvyšší správní soud dovodil nezbytnost posouzení subsidiární povahy vyvlastnění. Správní orgány jsou povinny upřednostnit mírnější řešení a nezasahovat do vlastnického práva tam, kde to není bezpodmínečně nutné.
32. Lze doplnit, že realizovatelná alternativní varianta je bezpochyby vyvlastnitelem brána v úvahu, když v předcházející části plynovodu upravil na základě dohody s vlastníky dotčených pozemků trasu plynovodu tak, aby vedla právě po obecních pozemcích.
33. Správní orgány tedy měly za povinnost zdůvodnit, proč nejsou variantní řešení možná, a proč je třeba vyvlastnit právě dotčený pozemek. To však neučinily, a tím zatížily svá rozhodnutí vadou nezákonnosti.
34. Žalobkyně současně namítala, že jakkoliv správní orgány tvrdily, že se má plynovod nacházet v trase, kde již obdobná stavba existuje, v řízení nebyla prokázána existence této původní stavby a ani skutečnost, že by taková stavba existovala na pozemku žalobců legálně (například příslušným povolením). Současně a vzhledem k uvedenému nebylo v řízení

prokázáno, že by měla vést původní stavba na stejném místě, kde má vést plynovod, jehož budoucí existence je předpokladem žádosti. Úvahy správních orgánů tak nemají oporu ve správním spisu, a i proto je napadené rozhodnutí nezákonné.

35. **(Část V. žaloby)** Žalobkyně dále namítala, že v posuzovaném řízení byl nesprávně aplikován právní předpis, neměl být aplikován zákon č. 416/2009 Sb., a současně, že správní orgány aplikaci tohoto zákona nijak, resp. dostatečně neodůvodnily.
36. Zákon č. 416/2009 Sb. upravuje urychlení vyvlastňovacího řízení významných staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací. Zákon vychází z přímo použitelného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. 4. 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě. Mezi tyto stavby může spadat například vysokotlaký plynovod, což je soustava, která umožňuje transportovat zemní plyn na velké vzdálenosti, a proto je nejčastěji nazývána mezistátním, tranzitním nebo dálkovým plynovodem (srov. např. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka Liberec, 59 A 3/2014-29, 4. 3. 2014). Mezi infrastrukturu upravenou zákonem č. 416/2009 Sb. však nemůže spadat nyní posuzovaný středotlaký plynovod, který slouží k napojení jednotlivých nemovitostí na kapacitně větší (významnější) infrastrukturu. Nejedná se totiž o strategicky významnou infrastrukturu (srov. název zákona č. 416/2009 Sb. v současném znění), tedy o infrastrukturu natolik významnou, aby převážil zájem na urychlení získání práv k jejímu vzniku. Ostatně, i důvodové zprávy k novelám zákona č. 416/2009 Sb. vychází z premisy, že zákon dopadá pouze na celospolečensky nejvýznamnější stavby. Například dle důvodové zprávy zákona č. 209/2011 Sb., který vztáhl urychlení dle zákona 416/2009 Sb. i na stavby plynárenské soustavy: *„Definují se pro účely tohoto zákona nové pojmy ‚vodní a energetická infrastruktura‘ s využitím terminologie stavebního zákona a energetického zákona. Záměrem je, aby byl vztažen zjednodušený režim povolování vybraných dopravních staveb i na stavby vodní a energetické, avšak jen na ty, které jsou považovány z celospolečenského hlediska za nejvýznamnější. Obecný postup při povolování staveb tak bude prolomen jen v případech, kdy bude ověřen buď veřejný zájem nebo stavba bude zahrnuta do územně plánovací dokumentace vyššího stupně, tj. do zásad územního rozvoje kraje. Tím by měla být dodržena přiměřenost zásahů do práv účastníků povolovacích správních řízení.“*
37. Žalobkyně doplnila, že nyní posuzovaný středotlaký plynovod (s přípojkou) nespadá mezi projekty společného zájmu dle nařízení č. 347/2013. Ostatně, i § 1 zákona č. 416/2009 již od 1. 7. 2023 výslovně upravuje pouze stavby a zařízení plynu o tlakové hladině 4 až 40 bar včetně souvisejících technologických objektů, tedy vysokotlaké plynovody. Výklad správních orgánů, který zaujaly při svém rozhodování, by vedl k závěru, že i například stavba plynovodní přípojky k jedinému rodinnému domu či plynoměrové skříně s plynoměrem (HUP) může být energetickou infrastrukturou dle zákona č. 416/2009 Sb. Takový závěr je však absurdní.
38. Dalším důvodem, pro který nelze vztáhnout na posuzované řízení zákon č. 416/2009 Sb., je skutečnost, že žadatel výslovně uvedl, že se na posuzované řízení tento zákon nevztahuje. Posuzované správní řízení je řízením zahajovaným na žádost a je jen v dispozici žadatele, jak předmět řízení vymezí. Zákon č. 416/2009 Sb. upravuje jak procesní, tak hmotněprávní (srov. např. výrok II. prvostupňového rozhodnutí) postavení stran a v posuzované věci bylo jen na žadateli, aby určil, dle jakého zákona se řízení vede. Ostatně, i Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 15. 12. 2014, č.j. 15 A 12/2012-228, vycházel z premisy, že pro aplikaci zkrácených lhůt je rozhodné, dle jakého zákona se řízení vede. Na základě odůvodnění citovaného rozsudku lze dospět jen k závěru, že i v řízení o infrastruktuře, která

by mohla spadat pod zákon č. 416/2009 Sb., lze postupovat jen podle zákona o vyvlastnění. Žalobkyně doplnila, že žadatel explicitně vyloučil vedení řízení dle zákona č. 416/2009 Sb. v návaznosti na výzvu správního orgánu prvního stupně. I proti vůli žadatele, který žádosti vymezuje předmět řízení, je tak správní řízení vedeno dle zákona č. 416/2009 Sb.

39. Žalovaný nesprávnou aplikací zákona č. 416/2009 Sb. zasáhl do veřejných subjektivních práv žalobkyně, a to mimo jiné tím, že na základě aplikace zákona změnil druhý výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění do 4 let od nabytí právní moci rozhodnutí.
40. **(část VI. žaloby)** Napadenému rozhodnutí žalobkyně vytýká i nepřezkoumatelnost pro nepodložený odklon žalovaného od vlastního právního názoru a pro nedostatečné vypořádání odvolacích námitek.
41. V posuzované správním řízení žalovaný již jednou přezkoumával rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, přičemž svým kasačním rozhodnutím rozhodnutí orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil k novému projednání. V kasačním rozhodnutí žalovaný přijal závěr, že nebylo v řízení prokázáno splnění podmínky dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění v ohledu připojení znaleckého posudku k návrhu smlouvy zaslané ve fázi vyjednávání (str. 7 poslední věta). Svým rozhodnutím je žalovaný vázán (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2020, č.j. 43 A 12/2018-107, body 24 a 25; rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2011, č.j. 7 As 23/2011-82). Jak dovodil Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 22. 10. 2020, č.j. 43 A 12/2018-107 (bod 27): *„Změna v právním názoru odvolacího správního orgánu je totiž za splnění určitých podmínek dovolená, přičemž pro takovou změnu zde musí být objektivní důvod. Ten může spočívat v podstatné změně skutkových nebo právních okolností. Může se tak stát rovněž v důsledku vyjádření závazného právního názoru správním soudem, popřípadě změny judikatury, tj. v důsledku rozhodnutí rozšířeného senátu NSS, rozhodnutí Ústavního soudu či některého z evropských či mezinárodních soudních orgánů.“* Od kasačního rozhodnutí žalovaného však nedošlo v ohledu posuzovaných právních otázek k podstatné změně přístupu soudů ve správním soudnictví. Současně ze správního spisu nelze z žádného důkazního prostředku, zjištění správního orgánu, jiné listiny či skutečnosti dovodit, že by došlo od vydání kasačního rozhodnutí žalovaného ke změně skutkového stavu. Skutkový stav se tedy nezměnil. Odklon od vlastního závazného právního názoru, ke kterému se uchýlil žalovaný, jež není podložen změnou skutkového stavu či změnou právních okolností (změna přístupu soudů ve správním soudnictví, retroaktivita zákona) tak vede v souladu s citovaným rozsudkem k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.
42. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné i proto, že žalovaný nedostatečně vypořádal odvolací námítky. Žalobkyně si tak učinila součástí žalobního tvrzení i odvolání a předchozí podání učiněná ve správním řízení, zejména vyjádření ze dne 15. 12. 2022 a ze dne 18. 9. 2020.

[III] Vyjádření žalovaného k žalobě

43. Žalovaný se k žalobě vyjádřil v podání ze dne 25. 4. 2024 (čítající 9 stránek). V úvodu konstatoval, že žalobní námítky se vesměs shodují s námitkami odvolacími, a proto jsou všechny vypořádány v napadeném rozhodnutí, na které žalovaný odkázal.
44. První žalobní námitka se týká nesplnění hmotněprávní podmínky vyvlastnění - údajného nedoložení znaleckého posudku v postupu před zahájením vyvlastňovacího řízení. Této problematice se žalovaný věnoval v napadeném rozhodnutí dosti obsáhle, avšak žalobkyně toto bagatelizuje a cituje jednu větu, kterou měla být tato námitka vypořádána. Žalovaný

této námitce věnoval náležitou pozornost, a to právě také s ohledem na to, že institut vyvlastnění vnímá jako mimořádný zásah do vlastnického práva. V napadeném rozhodnutí je rozebráno, proč je žalovaný toho názoru, že nebyl porušen zákon o vyvlastnění a k vyvlastnění mohlo nakonec dojít. Jedná se o pasáže rozhodnutí na straně 10 - 12.

45. Žalobkyně namítala nesplnění podmínky pro vyvlastnění (dohodovací řízení neproběhlo v souladu se zákonem, když jí a dalším vyvlastňovaným nebyl předložen znalecký posudek). O povinnosti předložit znalecký posudek hovoří § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění. Zákonodárce měl v úmyslu zajistit vyvlastňovanému právo na náhradu, která již před zahájením vyvlastňovacího řízení bude určena odborným posouzením znalce, tedy osobou, která disponuje potřebnými znalostmi a zkušenostmi v oboru oceňování majetku. Ještě tedy než vůbec dojde k vyvlastňovacímu řízení, má být vyvlastňovanému nabídnuta náhrada ve výši, která je určena nezainteresovanou osobou, znalcem. Nabídnutá náhrada nemá vycházet z vůle vyvlastnitelů, ale z částky vyplývající ze znaleckého posudku. A to se stalo i v tomto případě.
46. Vyvlastnitel v průvodním dopisu ze dne 27. 3. 2020 i v návrhu smlouvy o zřízení věcného břemene odkázal na znalecký posudek č. 2139-41/19 ze dne 29. 11. 2019. Navrhovaná výše náhrady tedy byla určena tak, jak je zákonem stanoveno - tedy znaleckým posudkem. Vyvlastňovaná tvrdí, že jim tento posudek nebyl doručen. K tomuto je třeba říci, že *„fáze vyjednávání mezi vyvlastňovatelem a vyvlastňovaným má povahu soukromoprávní kontraktace a předchází (v případě jeho neúspěchu) samotnému vyvlastňovacímu řízení“* (jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 3 As 180/2014 ze dne 10. 8. 2016). Vyjednávání a proces uzavírání smlouvy mezi vyvlastňovaným a vyvlastnitelem se děje v duchu zásady *vigilantibus iura scripta sunt* - právo přeje bdělým, nechť každý stráží svá práva.
47. Pokud vyvlastňovaní tvrdí, že jim nebyly doručeny všechny podklady (ačkoliv z průvodního dopisu, který převzali, vyplývá něco jiného), měli tuto námitku uplatnit během vyjednávání přímo u vyvlastnitelů. Vyvlastňovaní však neučinili nic, na návrh písemně nereagovali - proběhl pouze telefonický hovor s Ing. N., který žádné námitky neměl (z ničeho nevyplývá, že by nějaké námitky uplatnil). Vyvlastňovaní tedy byli nečinní a vyvlastnitel žádné nedostatky nevytykali a ani nevyslovili vlastní požadavky, za kterých jsou ochotni uzavřít smlouvu. Těžko se tedy až nyní ve vyvlastňovacím řízení mohou dovolávat nedoručení znaleckého posudku. Navíc, vyvlastňovaní připouštějí, že jim znalecký posudek byl částečně doručen, když předkládají stranu 7 z tohoto znaleckého posudku. Vyvlastňovaní ovšem uvedli, že se jedná pouze o výstup z jakési databáze. Tak tomu ovšem není. Jedná se o stranu 7 znaleckého posudku č. 2139-41/19 ze dne 29. 11. 2019, který zpracoval Ing. Stanislav Nesnídal, soudní znalec v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, se zvláštní specializací pro odhady nemovitostí a pro základní obor stavebnictví, odvětví stavby obytné a průmyslové. Je zde stanovena cena věcného břemene pro pozemek p. č. X po zaokrouhlení ve výši 36 000 Kč. Toto všechno jsou informace, které jsou uvedeny na stránce, která je označena číslem 7. Pokud tuto stranu porovnáme se znaleckým posudkem, který předložil vyvlastnitel vyvlastňovacímu úřadu, je zde naprostá shoda a není pochyb, že se jedná o stranu č. 7 znaleckého posudku s výše uvedenou identifikací. Vyvlastňovaní tedy byli seznámeni s tím, že navrhovaná náhrada byla určena na základě znaleckého posudku tak, jak to předpokládá § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění. Dokonce připustili, že jim část posudku byla doručena. Žalovaný proto nemohl učinit závěr o tom, že by byl porušen vyvlastňovací zákon a vyvlastňovaní byli zkráceni na svých právech. Pokud vyvlastňovaní byli v průběhu vyjednávání nečinní, lze tuto nečinnost v souladu s výše uvedenou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* přičíst pouze k jejich tíži.

48. Tvzení o tom, že znalecký posudek nebyl doručen, nebyla ani prokázána - vyvlastňování odkazují na zprávy zaslané vyvlastňovacímu úřadu dne 23. 10. 2020, 16. 12. 2022 a 15. 3. 2021, ze kterých má nedoručení znaleckého posudku vyplývat. K hodnocení obsahu těchto zpráv lze uvést pouze to, že jejich obsah vychází pouze z vůle vyvlastňovaných a pouze vyvlastňování mohli ovlivnit obsah těchto zpráv, tedy z nich objektivně nelze určit, co bylo skutečně obsahem zásilky, kterou obdrželi od vyvlastnitelů. V odvolání se ještě uvádí, že znalecký posudek nemohl být ani doručen záilkami v listopadu roku 2018, protože byl vyhotoven později. K tomuto odvolací orgán uvedl, že o doručení posudku v listopadu roku 2018 nebyla nikdy řeč, vždy se hovořilo o dopise ze dne 27. 3. 2020, jehož doručení bylo všem vyvlastňovaným prokázáno. Zpochybnit doručení posudku nemůže ani tvrzení, že byl vyhotoven v pouze třech stejnopisech (ale vyvlastňování byli 4), když z dopisu vyvlastnitelů ze dne 27. 3. 2020 je zřejmé, že byly doručované kopie tohoto posudku.
49. Výše uvedená argumentace žalovaného je naprosto logická, vychází s obsahu spisu a používá nejen jazykového výkladu, ale především klade význam na smysl a účel právní normy. Takový výklad má vždy přednost. Žalovaný tedy shrnul, že žalobkyně (i ostatní vyvlastňování) byli v průběhu procesu před zahájením vyvlastňovacího řízení nečinní, neučinili nic, z čeho by vyplýval jejich názor na věc, nedomáhali se dalších informací a ani vyvlastnitelů neřekli, že např. nemají zájem s ním jednat. Vyvlastňovací orgán i žalovaný jako odvolací orgán, tak dospěly k jednoznačnému závěru o tom, že za výše uvedených okolností nelze učinit závěr o porušení zákona o vyvlastnění.
50. Dále, pasáž, kde je v žalobě zmiňován nouzový stav, nepovažuje žalovaný za překážku v postupu, který vedl k zahájení vyvlastňovacího řízení. Územní rozhodnutí na stavbu, pro kterou se vyvlastňuje, nabylo právní moci dne 18. 3. 2020, je tedy logické, že po tomto datu došlo vyvlastnitelům k oslovení vyvlastňovaných. Těžko mohl někdo dopředu předjímat, že zrovna na tuto dobu připadne nouzový stav. Nouzový stav zde platil do dne 17. 5. 2020, žádost o vyvlastnění byla však podána až dva měsíce poté dne 14. 7. 2020. Pokud chtěli vyvlastňování reagovat, měli na reakci dostatek prostoru. Navíc, vyvlastňování V. B. a Ing. Z. N. ve svém vyjádření k prvnímu odvolání uvedli, že se na ně společnost GridServices, s. r. o. obrátila již v roce 2018 s požadavkem na vstup na pozemek a uzavření budoucí smlouvy. O záměru tedy byli všichni informováni s dostatečným časovým předstihem.
51. Žalobkyně dále namítala chybný výrok prvostupňového rozhodnutí, podle kterého mělo dojít k odejmutí vlastnického práva, nikoliv k jeho omezení, když je v rozhodnutí uveden odkaz na § 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění. Žalovaný k tomu uvedl, že se jedná o pouhou chybu v psaní, což je zřejmé ze všech okolností – nikde v rozhodnutí se nehovoří o odejmutí vlastnického práva. Jak ve výroku napadeného rozhodnutí, tak v jeho odůvodnění, je zcela jasně popsáno omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene. Ani v žádosti o zahájení řízení se nic o odejmutí vlastnického práva nepíše, nic takového nevyplývá ani z průběhu řízení. Na takovéto situace pamatuje správní řád, když v § 70 poskytuje nástroj pro opravu zřejmých nesprávností. V žádném případě se nejedná o nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný sdělil, že dá pokyn prvostupňovému správnímu orgánu, aby tuto chybu v psaní napravil.
52. Žalobkyně dále namítala, že se zhoršilo její právní postavení, když žalovaný provedl změnu rozhodnutí tak, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění do 4 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Žalovaný jen těžko může na takovou nekonkrétní námitku konkrétně reagovat. Žalobkyně neuvedla pro své tvrzení žádné argumenty. Žalovaný řádně zdůvodnil, proč došlo ke změně napadeného rozhodnutí. Požadavek na

změnu rozhodnutí vyplynul přímo ze znění zákona, nejedná se o podmínku, kterou by správní orgány samy svou vlastní iniciativou vnesly do rozhodnutí.

53. Další žalobní námitka směřuje k umístění stavby, k možnosti ji vést jinou trasou. Rovněž touto námitkou se žalovaný řádně zabýval již v napadeném rozhodnutí. Žalobkyni bylo jasné vysvětleno, kdy je možné uplatňovat takovýto druh námitek - ve vyvlastňovacím řízení se nelze k umístění stavby již vracet. To je dáno územním rozhodnutím. Vydané územní rozhodnutí nelze ignorovat, protože právě v územním rozhodnutí jsou posuzovány všechny zájmy, jak zájmy jednotlivých účastníků řízení, tak zájmy veřejné, které jsou chráněny dotčenými orgány. To ostatně vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu. Je třeba říci, že názory vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 6 As 171/2020 ze dne 8. 10. 2020 jsou aplikovatelné pouze v mimořádných situacích, které jsou v tomto rozsudku popsány. To ostatně potvrzuje i NSS např. v rozsudku ve věci sp. zn. 2 As 181/2023 ze dne 7. 9. 2023 [cit.: „Až na zcela výjimečné situace (jako byla např. ta, o níž rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem č.j. 6 As 171/2020-66) se tak musí aplikovat ustálená judikatura, že předmětem vyvlastňovacího řízení nemůže být zvažování alternativních variant řešení stavebního záměru; předmětem vyvlastňovacího řízení je primárně posouzení, zda 1) k realizaci konkrétně vymezeného záměru, jehož realizace je účelem vyvlastnění, je nezbytné odnětí či omezení vlastnického práva, 2) v jakém rozsahu má k odnětí či omezení vlastnického práva dojít a 3) jaká má být náhrada za odnětí či omezení vlastnického práva.“].
54. Výjimečné situace popsané v rozsudku sp. zn. 6 As 171/2020 jsou takové, kdy je pro další variantu trasy vypracovaná dokumentace, stavebníkem je zcela vážně zvažována jiná trasa a skutečně se možnost jiné trasy zkoumá a projektuje. To však v daném případě nenastalo. Stavebník jinou trasu neprojektoval, jiná varianta nebyla posuzována. Názory vyvlastňovaných na jinou trasu tak lze brát pouze jako laické vyjádření a nelze k němu přihlídnout.
55. Je nutné naopak zdůraznit existenci výše uvedeného územního rozhodnutí, před jehož vydáním byl záměr zkoumán ze všech hledisek, které stavební zákon požaduje. Vyvlastňovaní byli účastníci tohoto územního řízení a zde tedy mohli a měli chránit svá práva a uplatňovat námitky týkající se umístění stavby. Pokud tak v územním řízení neučinili, těžko se mohou změny stavby dovolávat ve vyvlastňovacím řízení. Vyvlastňovací řízení k tomuto účelu neslouží, námitka vedení stavby jinou trasou zde tedy nemůže být za popsanych okolností úspěšná. Odkaz na rozsudek sp. zn. 6 As 171/2020 není vůbec na místě.
56. Od vydání tohoto problematického rozsudku uplynuly již více než tři roky a judikatura se za tu dobu vůči tomuto rozsudku vymezila. Na rozsudek ze dne 8. 10. 2020, sp. zn. 6 As 171/2020, není běžně správními soudy odkazováno, jeho závěry nebyly dále převzaty do rozhodovací praxe správních soudů. Naopak, soudy poukazují na zcela mimořádné skutkové okolnosti, za kterých byl vydán, a upozorňují, že pouze za těchto mimořádných okolností ho lze aplikovat. V ostatních případech je nutno rozhodovat podle ustálené judikatury, ze které vyplývá, že otázku umístění stavby nelze znovu přezkoumávat ve vyvlastňovacím řízení. Ucelené shrnutí týkající se možnosti uplatňovat ve vyvlastňovacím řízení námitky ve vztahu k umístění stavby, resp. jinému variantnímu umístění stavby, pak poskytuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2023, sp. zn. 2 As 181/2023, na který žalovaný odkázal v napadeném rozhodnutí a z něhož vyplývá jednoznačný závěr o nemožnosti posuzování variantního řešení umístění stavby ve vyvlastňovacím řízení. Nečinnost

žalobkyně v územním řízení proto nelze suplovat napadáním umístění stavby ve vyvlastňovacím řízení.

57. V další žalobní námitce žalobkyně namítala, že řízení nemělo být vedeno podle zákona č. 416/2009 Sb. Ani s tím žalovaný zásadně nesouhlasí. Především je nutné říci, že posouzení toho, jaký právní předpis se na danou věc vztahuje, není v moci žadatele, ale tuto otázku musí posoudit správní orgán, který v dané věci rozhoduje. Ve výsledku je to správní orgán, který za dané rozhodnutí nese odpovědnost. Pokud žadatel na dotaz správního orgánu uvedl, že se na něj zákon č. 416/2009 Sb. nevztahuje, musí toto tvrzení především posoudit správní orgán a ne se pouze slepě spolehnout na tvrzení žadatele, které navíc v tomto případě ani nebylo správné. Žalovaný se této otázce věnoval v prvním rozhodnutí ze dne 23. 6. 2021, č.j. PK-RR/2347/21, a žalobkyně to pak v řízení již dále nerozporovala. Dostalo se jí tedy jasného vysvětlení, proč se na daný případ zákon č. 416/2009 Sb. vztahuje a toto vysvětlení nijak dále nenapadala.
58. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, jaké je rozhodné znění zákona č. 416/2009 Sb. - jedná se o znění účinné do 31. 12. 2020, a to s ohledem na čl. II novely č. 403/2020 Sb. a dále s ohledem na článek XXXIII. novely č. 152/2023 Sb., čl. LXXIX novely č. 284/2021 Sb. a čl. II. novely č. 465/2023 Sb. Zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění účinném do 31.12.2020, upravuje dle § 1 odst. 1 postupy při přípravě, umisťování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umisťování, povolování a povolování jejich užívání, jakož i vydávání podmiňujících podkladových správních rozhodnutí, a urychlení následného soudního přezkumu všech správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon používá svoji vlastní terminologii, pro nyní projednávaný případ je rozhodná definice technické infrastruktury, do které spadá i energetická infrastruktura. Pro potřeby zákona č. 416/2009 Sb. jsou dle § 1 odst. 4 energetickou infrastrukturou stavby a zařízení elektrizační soustavy, plynárenské soustavy, soustavy zásobování tepelnou energií a stavby a zařízení ropovodů a produktovodů podle jiného zákona zřizované a provozované ve veřejném zájmu, pokud nejsou v rozporu s platnou politikou územního rozvoje a se zásadami územního rozvoje.
59. Vybranými stavbami energetické infrastruktury se rozumí a) stavby a zařízení přenosové soustavy, b) výroby elektřiny o celkovém instalovaném výkonu 100 MW a více, c) stavby a zařízení přepravní soustavy, d) zásobníky plynu, e) stavby a zařízení ropovodů a produktovodů, f) stavby a zařízení distribuční soustavy o napětí 110 kV včetně transformovny 110 kV a g) stavby a zařízení vysokotlakých plynovodů distribuční soustavy.
60. Je zřejmé, že zákon č. 416/2009 Sb. v § 1 odst. 4 pracuje s několika pojmy - v první řadě se jedná o stavby energetické infrastruktury obecně (*stavby a zařízení elektrizační soustavy, plynárenské soustavy, soustavy zásobování tepelnou energií a stavby a zařízení ropovodů a produktovodů podle jiného zákona zřizované a provozované ve veřejném zájmu, pokud nejsou v rozporu s platnou politikou územního rozvoje a se zásadami územního rozvoje*) a z těchto staveb je pak oddělena další kategorie staveb, a to vybrané stavby energetické infrastruktury, kde jsou pod písmeny a) - g) tyto vybrané stavby vyjmenovány. Důležitý je závěr, že na všechny stavby uvedené v § 1 odst. 4 se zákon č. 416/2009 Sb. vztahuje, tedy jak na stavby energetické infrastruktury obecně, tak na vybrané stavby energetické infrastruktury, a to v souladu s §

1 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb. Samozřejmě je rozdíl v aplikaci konkrétních ustanovení zákona č. 416/2009 Sb., jako je tomu např. u § 2c, kde je výslovně uvedeno, že se jedná o společné povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje u vybraných staveb energetické infrastruktury, nebo obdobně třeba u § 2d. Ovšem na všechny druhy staveb bez rozdílu se vztahují obecná ustanovení zákona č. 416/2009 Sb., jako je např. § 2, podle kterého je nutné poučit účastníky o vedení řízení v režimu zákona č. 416/2009 Sb. a rovněž z něj vyplývají zkrácené lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání správních rozhodnutí.

61. Z předložené žádosti vyplývá, že vyvlastňovací řízení je vedeno na stavbu středotlakého plynovodu a středotlaké plynovodní přípojky, která bude sloužit k připojení odběratelů a je součástí distribuční sítě. Žadatel dále uvedl, že se jedná o plynárenské zařízení.
62. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, je plynárenskou soustavou vzájemně propojený soubor zařízení pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladnění plynu, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, které slouží k provozování těchto zařízení. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 je distribuční soustavou vzájemně propojený soubor vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, plynovodních přípojek ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, který není přímo propojen s kompresními stanicemi a na kterém zajišťuje distribuci plynu držitel licence na distribuci plynu; distribuční soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 8 je plynárenským zařízením zařízení výroby plynu, přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu, těžebního plynovodu a přímého plynovodu. Projednávanou stavbu lze tedy podřadit pod distribuční soustavu a plynárenské zařízení a tyto lze podřadit pod plynárenskou soustavu. A jak je již výše uvedeno, stavby a zařízení plynárenské soustavy jsou stavby, při jejichž projednání se budou aplikovat kromě vyvlastňovacího zákona i příslušná ustanovení zákona č. 416/2009 Sb.
63. Je tedy zřejmé, že daná stavba STL plynovodu a přípojky je stavbou plynárenské soustavy, a tedy se na její projednání ve vyvlastňovacím řízení budou vztahovat příslušná ustanovení zákona č. 416/2009 Sb.
64. Žalovaný je toho názoru, že velmi podrobně vysvětlil aplikaci zákona č. 416/2009 Sb. na danou věc v rozhodnutí ze dne 23. 6. 2021, č.j. PK-RR/2347/21. Ostatně, kdyby takovou úvahu provedl správně na začátku řízení již vyvlastňovací úřad, nemusel by žalovaný tyto úvahy ani uvádět, pokud by tato otázka nebyla výslovně napadena např. odvoláním. Není nutně nijak speciálně zdůvodňovat použití tohoto právního předpisu, pokud o tom nejsou spory. A žalobkyně žádný takový spor nebo námitku v průběhu řízení nevznesla. Úvahy o aplikaci zákona č. 416/2009 Sb. v prvním odvolacím rozhodnutí jsou naprosto dostatečné. Žalobkyně pak tyto úvahy nijak nerozpороvala, žádným relevantním způsobem nepolemizovala s uvedenými závěry ani s výkladem zákona č. 416/2009 Sb. nebo energetického zákona. Odkaz na zcela neaktuální důvodovou zprávu z roku 2011 je v tomto ohledu nedostačující.
65. Žalovaný nesouhlasil ani s poslední žalobní námitkou, podle které se měl žalovaný odchýlit od svého původního právního závěru. První rozhodnutí z roku 2021 a nyní napadené rozhodnutí z roku 2024 byla vydána za úplně jiných okolností. Rozhodnutí vyvlastňovacího

úřadu ze dne 22. 2. 2021, č.j. OVÚP/807/21/Ma, neobsahovalo takřka žádné posouzení věci, chyběly zde úvahy vyvlastňovacího úřadu, na základě kterých dospěl k vydanému rozhodnutí, v rozhodnutí nebyly vypořádány námitky účastníků řízení, věc nebyla řádně posouzena, byl zde vadný postup vyvlastňovacího úřadu ohledně stanovení znalce a řada dalších vad a nezákonností. Za těchto okolností žalovaný musel zpochybnit celé rozhodnutí a vyzvat vyvlastňovací úřad k přehodnocení svého postoje. Naproti tomu rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu ze dne 21. 8. 2023, č.j. OVÚP/4731/23/Ma, bylo kvalitativně naprosto odlišné a žalovaný jako odvolací orgán neviděl důvod pro jeho zrušení.

66. Vyvlastňovací úřad uvedl řádně úvahy o splnění podmínek vyvlastnění, když před tím došlo ve spisu ke shromáždění dalších podkladů, a vyvlastňovací úřad tak měl jiné výchozí postavení pro hodnocení vznesených námitek. Žalovaný tomuto zhodnocení přisvědčil, případně doplnil vlastní argumentaci. Takový postup není nezákonný, nejedná se o žádný odklon od původního právního názoru, ale o jiný náhled na věc, který zde byl nutný s ohledem na další skutečnosti vyplynulé z proběhlého řízení. Obecné tvrzení žalobkyně o nevypořádání odvolacích námitek se nezakládá na pravdě, ke každé námitce se odvolací orgán řádně vyjádřil. Rovněž vyvlastňovací úřad žádnou námitku vznesenou v rámci prvostupňového řízení neopominul a ke každé uvedl řádné zdůvodnění.
67. Žalovaný nesouhlasil s žalobními námitkami, každou námitku vypořádal výše, když toto vypořádání vychází již z napadeného rozhodnutí, ve kterém byla vzneseným námitkám věnována náležitá pozornost. Na základě výše uvedeného proto žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

[IV] Vyjádření osoby zúčastnění na řízení

68. Společnost GasNet, s. r.o. se k žalobě vyjádřila dne 15. 5. 2024 tak, že považuje napadené rozhodnutí za věcně a právně správné. S rozhodnutím se zcela ztotožnila, stejně tak s vyjádřením žalovaného k žalobě ze dne 25. 4. 2024. V rámci argumentace odkázala na svá předchozí vyjádření, která jsou obsahem spisu. Shodně s žalovaným navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[V] Posouzení věci soudem

69. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
70. Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
71. Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
72. Soud rozhodl o věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tím oba účastníci sporu souhlasili.
73. Žaloba není důvodná.
74. Soud nejprve upozorňuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č.j. 2 Azs 92/2005-58 (publikováno pod č. 835/2006 Sb. NSS), a to stran náležitostí žalobního bodu. Kasační soud dospěl v onom rozhodnutí k několika zásadním stanoviskům, která byla vtělena do následujících tří právních vět: *„I. Ličení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových*

dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. II. Žalobce je též povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.“

75. Soud rovněž považuje za nezbytné upozornit (v souvislosti s náležitostmi žalobního bodu) na to, že je povolán vypořádat žalobní argumentaci, nikoliv polemiku žalobkyně s názorem správního orgánu I. stupně vyjevenou v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Proto odkazuje-li žalobkyně na skutečnosti v odvolání a neuvádí je v žalobě, soud přezkoumá pouze žalobní tvrzení, nikoliv odvolací. Soud není oprávněn, tím méně povinen domýšlet za žalobkyni to, co chtěla, příp. nechtěla (a v jakém rozsahu) učinit žalobním tvrzením. Pro rozhodnutí soudu tedy bylo významné pouze to, co a v jaké míře konkrétnosti bylo vysloveno v žalobě.
76. Soud se nejprve zabýval námitkou vyjevenou v bodu V. žaloby, podle které byl nesprávně aplikován právní předpis, přesněji neměl být aplikován zákon č. 416/2009 Sb., a současně, že správní orgány aplikaci tohoto zákona nijak, resp. dostatečně neodůvodnily.
77. Předně je třeba odmítnout žalobní argumentaci, podle které jedním z důvodů, proč neměl být aplikován zákon č. 419/2009 Sb., je fakt, že „žadatel výslovně uvedl, že se na posuzované řízení tento zákon nevztahuje“, přičemž „posuzované správní řízení je řízením zahajovaným na žádost a je jen v dispozici žadatele, jak předmět řízení vymezí.“
78. Žalobkyně se mylí. I v řízení zahajovaném na žádost je to správní orgán, kdo určí, jaké hmotněprávní i procesněprávní předpisy budou na věc aplikovány. Až téměř absurdnost tohoto žalobního tvrzení lze demonstrovat na příkladu, v němž by, za použití názoru žalobkyně, žadatel o vydání stavebního povolení v žádosti „vyloučil“ aplikaci stavebního zákona v řízení.
79. Dále, důvodem omezení vlastnického práva v souzené věci, tak jak byl vymezen v žádosti, bylo zřízení a provozování plynárenského zařízení distribuční soustavy, středotlaký plynovod a přípojku včetně jeho příslušenství („Reko MS Klatovy – Luby, IV. etapa, číslo stavby 7700101344“).
80. Zákon č. 416/2009 Sb. byl přijat jakožto zákon „o urychlení výstavby dopravní infrastruktury“. Postupně měnil své označení („o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury“, „o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací“) a nyní je označen jako zákon „o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury“.
81. Správní řízení v souzené věci bylo zahájeno dne 14. 7. 2020 a pravomocně skončilo dne 19. 2. 2024. Zákon č. 416/2009 Sb. je normou, která je zhusta novelizována, proto bylo třeba věnovat pozornost přechodným ustanovením novelizačních zákonů.
82. Podle čl. II bodu 1 zákona č. 403/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury

elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinný ode dne 1. 1. 2021) platilo: *„Řízení pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“*

83. Podle čl. LXXIX bodu 1 zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona (účinný ode dne 1. 8. 2021) platilo: *„Řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle právních předpisů účinných ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Řízení o vyvlastnění zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a vedená krajským úřadem nebo Magistrátem hlavního města Prahy však dokončí tento úřad.“* Tímto zákonem byl mj. novelizován i zákon č. 416/2009 Sb.
84. Podle čl. XXXIII. zákona č. 152/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 195/2022 Sb., a některé další související zákony (účinný ode dne 1. 7. 2023) platilo: *„Řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle právních předpisů účinných ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“* Tímto zákonem byl mj. novelizován i zákon č. 416/2009 Sb.
85. Podle čl. II. bodu 2 zákona č. 465/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinný ode dne 1. 1. 2024) platilo: *„Řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle právních předpisů účinných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“*
86. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2023 platilo: *„Tento zákon upravuje postupy při přípravě, umísťování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umísťování, povolování a povolování jejich užívání, jakož i vydávání podmiňujících podkladových správních rozhodnutí, a urychlení následného soudního přezkumu všech správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu.“* Podle § 1 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2024 platilo: *„Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje postupy při přípravě a povolování staveb dopravní, vodní, energetické a těžební infrastruktury, infrastruktury pro ukládání oxidu uhličitého, a infrastruktury elektronických komunikací a strategických investičních staveb, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, povolování a následný soudní přezkum správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu.“*
87. Podle § 1 odst. 4 zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2023 platilo: *„Energetickou infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumějí stavby a zařízení elektrizační soustavy, plynárenské soustavy, soustavy zásobování tepelnou energií a stavby a zařízení ropovodů a produktovodů podle jiného zákona zřizované a provozované ve veřejném zájmu, pokud nejsou v rozporu s platnou politikou územního rozvoje a se zásadami územního rozvoje. Vybranými stavbami energetické infrastruktury se rozumí a) stavby a zařízení přenosové*

soustavy, b) výrobní elektrárny o celkovém instalovaném výkonu 100 MW a více, c) stavby a zařízení přepravní soustavy, d) zásobníky plynu, e) stavby a zařízení ropovodů a produktovodů, f) stavby a zařízení distribuční soustavy o napětí 110 kV včetně transformovny 110 kV a g) stavby a zařízení vysokotlakých plynovodů distribuční soustavy.“

88. Podle § 1 odst. 4 zákona č. 416/2009 Sb., ve znění účinném (od 1. 7. 2023 do 31. 12. 2023) platilo: „Energetickou infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumí stavby a zařízení elektrizační soustavy, plynárenské soustavy, soustavy zásobování tepelnou energií a stavby a zařízení ropovodů a produktovodů podle jiného zákona zřizované a provozované ve veřejném zájmu, pokud nejsou v rozporu s platnou politikou územního rozvoje, územním rozvojovým plánem a se zásadami územního rozvoje a stavby s nimi související. Vybranými stavbami energetické infrastruktury se rozumí a) stavby a zařízení přenosové soustavy, b) výrobní elektrárny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více, c) stavby a zařízení přepravní soustavy, d) zásobníky plynu, e) stavby a zařízení ropovodů a produktovodů, f) stavby a zařízení distribuční soustavy o napětí 110 kV včetně transformovny 110 kV, g) stavby a zařízení plynu o tlakové hladině 4 až 40 bar včetně souvisejících technologických objektů, h) stavby a zařízení rozvodných tepelných zařízení a i) výrobní plynu o výkonu nad 1 MW připojené k plynárenské soustavě včetně těžebních plynovodů.“
89. Vzhledem k tomu, že zákon č. 416/2009 Sb. neobsahuje definici pojmů „plynárenská soustava“, resp. „přepravní (distribuční) soustava“, je zapotřebí v rámci jednoty a bezrozpornosti právního řádu vycházet z definic, které obsahuje energetický zákon.
90. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 energetického zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2020, platilo: „Dále se pro účely tohoto zákona rozumí v plynárenství distribuční soustavou vzájemně propojený soubor vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, plynovodních přípojek ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, který není přímo propojen s kompresními stanicemi a na kterém zajišťuje distribuci plynu držitel licence na distribuci plynu; distribuční soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.“
91. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 7 energetického zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2020, platilo: „Plynárenskou soustavou vzájemně propojený soubor zařízení pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladnění plynu, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, které slouží k provozování těchto zařízení.“
92. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 8 energetického zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2020, platilo: „Plynárenským zařízením zařízení výrobní plynu, přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu, těžebního plynovodu a přímého plynovodu.“
93. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 energetického zákona, v aktuálním znění, platí: „Dále se pro účely tohoto zákona rozumí v plynárenství distribuční soustavou vzájemně propojený soubor vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, plynovodních přípojek a těžebních plynovodů ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, který není přímo propojen s kompresními stanicemi a na kterém zajišťuje distribuci plynu držitel licence na distribuci plynu; distribuční soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.“

94. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 7 energetického zákona, platí: „*Plynárenskou soustavou vzájemně propojený soubor zařízení pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladnění plynu, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, které slouží k provozování těchto zařízení.*“
95. Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 8 energetického zákona, v aktuálním znění, platí: „*Plynárenským zařízením zařízení výroby plynu, přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu, těžebního plynovodu a přímého plynovodu.*“
96. Soud nemá pochyb o tom, že stavba, která byla důvodem pro vyvlastnění (plynárenské zařízení distribuční soustavy, středotlaký plynovod a přípojka, včetně příslušenství), byla po celou dobu předmětného (správního) řízení energetickou infrastrukturou, konkrétně stavbou a zařízením přepravní soustavy ve smyslu § 1 odst. 4 písm. c) zákona č. 416/2009 Sb. ve spojení s § 2 odst. 2 písm. b) body 1, 7 a 8 energetického zákona. Žalobní argumentace skrze nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, resp. důvodovou zprávu k zákonu č. 209/2011 Sb., byla nepřiléhavá. Námitka, že zákon č. 416/2009 Sb. na souzenou věc nedopadal, proto nebyla důvodná.
97. Jako nedostatečné z hlediska kritérií žalobního bodu pak soud posoudil tvrzení o tom, že „*správní orgány aplikaci tohoto zákona (= zákona č. 416/2009 Sb.) nijak, resp. dostatečně neodůvodnily.*“ Předně, žalobkyně takovou námitku neuplatnila v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí, je tedy logické, že se žalovaný nemohl vypořádat s nevyřčenou námitkou. A prvoinstanční správní orgán vyjevil důvody pro aplikaci zákona č. 416/2009 Sb. v bodu 3. prvoinstančního rozhodnutí (str. 3 a 4). Žalobkyně však neuvedla nic, co by se dalo označit jako polemika s argumentací rozhodnutí správního orgánu, nebylo tedy co přezkoumávat. Žalobkyně předložila pouze vlastní pohled na věc, který soud shledal nedůvodný (viz výše). Stran tvrzení o nedostatečnosti odůvodnění správních rozhodnutí stran aplikace zákona č. 416/2009 Sb. proto soud rovněž konstatuje jejich nedůvodnost.
98. Stran tvrzení vyjevených v části II uvážil soud následovně.
99. Podle § 5 odst. 1 věty první a druhé zákona o vyvlastnění platí: „*Vyvlastnění je přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem. Lhůta k uzavření smlouvy s vyvlastňovaným počíná běžet dnem následujícím po doručení návrhu na uzavření smlouvy vyvlastňovanému.*“
100. Podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění platí: „*K návrhu smlouvy je vyvlastnitel povinen předložit znalecký posudek, podle kterého navrhl vyvlastňovanému cenu za získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě.*“
101. V souzené věci tu stojí tvrzení žalobkyně proti tvrzení správního orgánu a bylo nutné posoudit, zda došlo k zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně, resp. pokud se tak stalo, zda se jednalo o tak intenzivní zásah, že to mělo vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů.
102. Není pochyb o tom, že postup ve smyslu § 5 zákona o vyvlastnění je postupem, který předchází vlastnímu vyvlastňovacímu řízení, tedy, laicky řečeno, „odehrává“ se nikoliv před správním orgánem. Vyvlastňovací řízení bylo zahájeno (na žádost) dne 14. 7. 2020. Z žaloby vyplývá, že žalobkyně námitku nedoručení znaleckého posudku nikdy neuplatnila vůči vyvlastniteli, ale učinila tak poprvé až v podání ze dne 18. 9. 2020, tedy dva měsíce po zahájení řízení. Tu se soud plně ztotožňuje s názorem, který vyslovil žalovaný (stran stejné

odvolací námitky) žalovaný na str. 11 a 12 napadeného rozhodnutí: „*Vyjednávání a proces uzavírání smlouvy mezi vyvlastňovaným a vyvlastnitelem se tedy děje v duchu zásady vigilantibus iura scripta sunt – právo přejí bdělým, necht' každý stráží svá práva. Pokud vyvlastňovaní tvrdí, že jim nebyly doručeny všechny podklady (ačkoliv z průvodního dopisu, který převzali, vyplývá něco jiného), měli tuto námitku uplatnit během vyjednávání přímo u vyvlastnítele. Vyvlastňovaní však neučinili nic, na návrh písemně nereagovali. (...) Vyvlastňovaní tedy byli nečinní a vyvlastniteli žádné nedostatky nevytykali a ani nevyslovili vlastní požadavky, za kterých jsou ochotni uzavřít smlouvu. (...) Vyvlastnitel se k této situaci stavěl celou dobu jasně a celou dobu tvrdil, že znalecký posudek byl vyvlastňovaným doručen. Pokud vyvlastňovaní měli pochybnosti o správnosti postupu, měli toto s vyvlastnitelem řešit.*“

103. Lze souhlasit i s názorem žalovaného, že žalobkyně tvrzení stran nedoručení znaleckého posudku nijak neprokázala. Jistě, žalobkyni lze přitakat v tom, že negativní skutečnost se prokazuje obtížně (někdy je to téměř nemožné), nicméně to zároveň neznamená, že taková obtížnost/nemožnost se automaticky klade k tíži druhé strany (vyvlastnítele, správního orgánu). Akceptace takového přístupu by nutně vedla až k ochromení nejednoho řízení.
104. Žalobkyně tvrdila, že „ze znaleckého posudku, který předložil vyvlastnitel, je patrné, že byl vyhotoven jen ve 3 stejnopisech (z nichž jeden vyvlastnitel předložil v řízení), má obsahovat 7 stran textu a 3 strany příloh, je sešitý, opatřený pečeti“, přičemž „takovou objemnou zásilku vyvlastňovaní neobdrželi“. Dále uvedla, že „není možné, aby vyvlastnitel v souladu se zákonem zaslal vyhotovení znaleckého posudku vyvlastňovaným, a to i na základě pouhé skutečnosti, že stejnopisy znaleckého posudky byly jen tři. Nadto vyvlastnitel jeden ze stejnopisů připojil k žádosti.“ Soud k tomu uvádí, že existence tři stejnopisů znaleckého posudku (přičemž počet možných vyvlastňovaných byl vyšší) nemá v tomto směru žádnou relevanci, neboť zákon o vyvlastnění neukládá povinnost předložit originál znaleckého posudku. Plně postačí předložit jeho (ověřenou) kopii. A tvrzení o tom, že vyvlastňovaní neobdrželi „takovou objemnou zásilku“ zůstává v rovině neprokázaného tvrzení. Ostatně, žalobkyně se např. ani nepokusila polemizovat/vyvrátit (se) závěry žalovaného o hmotnosti zásilky, která měla obsahovat předmětný znalecký posudek, tak jak je žalovaný vyjevil na str. 12 napadeného rozhodnutí.
105. Shrnuto, s odkazem na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* a fakt, že žalobkyně nedostala vlastnímu důkaznímu břemenu, soud dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních tvrzení obsažených v části II. žaloby.
106. Soud se neztotožnil ani s námitkami uvedenými v části III. žaloby.
107. Ve výroku I. prvoinstančního rozhodnutí je mj. uvedeno toto (krácení a zvýraznění podtržením provedl soud): „Podle § 24 odstavec 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění (...) *vlastnické právo k pozemku parc. č. 684/6 (...) v katastrálním území Klatovy, zapsaném na listu vlastnictví LV č. 5913 (...) se omezuje, a to zřízením věcného břemene (...).*“ Podle § 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění přitom platí: „*Výroky o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě vyvlastňovací úřad rozhodne o odnětí vlastnického práva vyvlastňovaného k pozemku nebo ke stavbě a o jeho přechodu na vyvlastnítele.*“
108. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval ohledně této námitky následující: „*Jedná se o pouhou chybu v psaní, což je zřejmé ze všech okolností – nikde v rozhodnutí se nehovoří o odejmutí vlastnického práva. Jak ve výroku napadeného rozhodnutí, tak v jeho odůvodnění, je zcela jasně popsáno omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene. Ani v žádosti o zahájení řízení se nic o odejmutí vlastnického práva nepíše, nic takového nevyplývá ani z průběhu řízení. Na*

takovéto situace pamatuje správní řád, když v § 70 poskytuje nástroj pro opravu zřejmých nesprávností. V žádném případě se nejedná o nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný dá pokyn prvostupňovému správnímu orgánu, aby tuto chybu v psaní napravil.“

109. Soud se s názorem žalovaného zcela ztotožnil. Žalobkyně nemohla z ničeho nabýt dojmu, že výsledkem předmětného vyvlastňovacího řízení bude odnětí vlastnického práva, jak jej předpokládá § 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění. Celý text prvoinstančního rozhodnutí jasně hovoří o omezení vlastnického práva skrze zřízení věcného břemene (a vyplývá to jednoznačně i z průběhu vyvlastňovacího řízení). Evidentní chyba v psaní (zvýraznění podtržením provedl soud), kdy došlo k chybnému uvedení § 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění, místo správného § 24 odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o vyvlastnění (= „Výroky o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě vyvlastňovací úřad rozhodne o omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě zřízením věcného břemene ve prospěch vyvlastnitele a vymezí jeho obsah.“) rozhodně neznamena „nesprávnou aplikaci právní normy“ znamenající „zmatečnosti a rozporuplnosti prvostupňového rozhodnutí“.
110. Žalobkyně dále v části III. žaloby tvrdila: „Žalovaný změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění do 4 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí (oproti předchozímu znění „do 2 let“). Tím změnil hmotná práva a povinnosti účastníků řízení a zhoršil právní postavení žalobkyně.“ Žalovaný stran obdobné odvolací námitky uvedl na str. 9 napadeného rozhodnutí toto: „Odvolací orgán tedy do tohoto výroku přidal odkaz na § 3c zákona č. 416/2009 Sb., který upravuje lhůtu, do kdy je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění u staveb, které se mj. projednávají také v režimu zákona č. 416/2009 Sb. O tom, že na nyní projednávanou věc se vztahuje zákon č. 416/2009 Sb. byli účastníci poučeni (...). Lhůta, do kdy má být zahájeno uskutečňování účelu vyvlastnění, vychází přímo ze zákona, odvolací orgán tedy do rozhodnutí doplnil pouze zákonný požadavek.“
111. Podle § 3c zákona č. 416/2009 Sb. platí: „Dojde-li u pozemku nebo stavby potřebných k uskutečnění stavby dopravní, energetické nebo těžební infrastruktury, infrastruktury pro ukládání oxidu uhličitého nebo infrastruktury elektronických komunikací k vyvlastnění, nesmí být lhůta, v níž je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, uvedená v rozhodnutí o vyvlastnění, delší než 4 roky od právní moci rozhodnutí. Možnost prodloužení této lhůty podle zákona upravujícího vyvlastnění tím není dotčena.“
112. Soud nesdílí výklad § 3c zákona č. 416/2009 Sb. provedený žalovaným. Ona čtyřletá lhůta je zákonným maximem (byť s možností jejího prodloužení), neznamena to však, že by v rozhodnutí o vyvlastnění nemohla být stanovena lhůta kratší (třeba dvouletá, jako tomu bylo v prvoinstančním rozhodnutí). Nicméně, žalobkyně ustala na obecných tvrzeních o „zhoršení právního postavení“, aniž by vyjevila, jak konkrétně se jí provedená změna negativně dotkne. Ani tato námitka proto nemohla být shledána důvodnou (k tomu srov. výše parametry žalobního bodu).
113. Dále, žalobkyně v části IV. žaloby namítala, že plynovod může být veden příhodnější a kratší trasou. I tu se soud přiklonil k závěrům prezentovaným správními orgány.
114. Žalobkyně svůj pohled na věc opírá o názor vyjevený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č.j. 6 As 171/2020-66. V něm dospěl kasační soud k následujícím závěrům (právní věta II.): „Územní rozhodnutí je pouze jedním ze zákonných předpokladů vyvlastnění (§ 3 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě); jeho existence sama o sobě neznamena, že je naplněna podmínka subsidiarity podle § 4 odst. 1 téhož zákona. Vyvlastňovací úřad je povinen se při posouzení

nezbytnosti vyvlastnění vypořádat mimo jiné s tím, zda nelze místo vyvlastnění využít jiné variantní řešení, které by při srovnatelném naplnění veřejného zájmu méně zasáhlo do práv dotčených subjektů.“

115. Krajský soud dospěl k závěru, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 6 As 171/2020 na věc souzenou krajským soudem pod sp. zn. 77 A 14/2024 nedopadá. Naopak, je nezbytné vycházet z dosavadní ustálené judikatury, podle které platí, že ve vyvlastňovacím řízení není prostor pro posuzování, zda existují alternativní varianty řešení stavebního záměru, a pokud měl vlastník pozemků námitky vůči trase stavby, měl je uplatnit v územním řízení (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2017, č.j. 1 As 361/2016-75, odst. 34, ze dne 29. 8. 2017, č.j. 8 As 187/2016-51, ze dne 16. 7. 2015, č.j. 7 As 105/2015-47 a ze dne 11. 8. 2021, č.j. 2 As 317/2020-41). Analýzu konstantní judikatury provedl druhý senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 7. 9. 2023, č.j. 2 As 181/2023-57, z něhož krajský soud uvádí následující:

[20] Tato judikatura byla částečně modifikována již citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 171/2020-66, podle něhož stavba (i stavba veřejně prospěšná) se nejprve umísťuje a teprve pak se případně rozhoduje o vyvlastnění pozemků potřebných pro výstavbu. Řízení o vyvlastnění není jen formálním procesem a samotný fakt, že na pozemcích byla umístěna veřejně prospěšná stavba, nezaručuje automaticky, že pozemky označené vyvlastnitelem v jeho žádosti budou vyvlastněny všechny, a právě v požadovaném rozsahu. Teprve při rozhodování o vyvlastnění je třeba posoudit, zda veřejný zájem na dosažení účelu vyvlastnění převažuje nad zachováním práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění je pak třeba provést jen v nezbytném rozsahu (§ 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění).

[21] Nejvyšší správní soud však následně v rozsudku ze dne 24. 11. 2021, č. j. 10 As 365/2021-94, úzce věcně související s věcí, o níž rozhodoval rozsudkem č. j. 6 As 171/2020-66 (týkající se výstavby veřejně prospěšné stavby dálnice D11) vysvětlil, že ve věci 6 As 171/2020 rozhodoval v poměrně neobvyklé skutkové situaci. Nešlo totiž o to, že by žalobci (aby se vyhnuli vyvlastnění) přišli s laickým tvrzením, podle něž by obchvat mohl vést jinudy – jedno kudy, ale v každém případě mimo jejich pozemky. Naopak žalobci poukazovali na to, že tu byla zpracována variantní projektová dokumentace s odlišným vedením trasy obchvatu, a to nikoli z jejich popudu, ale z podnětu vyvlastnítele. Krajský soud ve svém rozsudku, který byl zrušen rozsudkem č. j. 6 As 171/2020-66, ostatně měl existenci takové variantní dokumentace za prokázanou, jen ji nepokládal za podstatnou pro vyvlastňovací řízení. Nejvyšší správní soud naopak považoval tuto argumentaci za významnou a vytkl krajskému úřadu i krajskému soudu, že se touto otázkou blíže nezabývaly.

[22] Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že z rozsudku č. j. 6 As 171/2020-66 v žádném případě neplyne, že pozemky žalobců nemohou být vyvlastněny v navrhovaném rozsahu jen proto, že tu existuje variantní projektová dokumentace. Nesouhlasil však s tím, že se krajský úřad s těmito kvalifikovanými argumenty žalobců nijak nevypořádal a nevysvětlil jim (pokud by na svých závěrech hodlal setrvat), proč ani existence variantní dokumentace neoslabuje nezbytnost vyvlastnit právě jejich pozemky, a právě v požadovaném rozsahu. Podstata důvodné kasační argumentace spočívala v tom, že podle variantní dokumentace by mohla být trasa posunuta o pár metrů, a nevedla by (nebo ne v takovém rozsahu) po jejich pozemcích. Nedostalo se jim přitom odpovědi na to, proč jiná, zřejmě vážně promyšlená varianta neuspěla. Od krajského úřadu tak Nejvyšší správní soud ve věci 6 As 171/2020 žádal zdůvodnění, proč trasa nakonec musí vést právě po pozemcích stěžovatelů a nemůže vést v alternativní trase. Konečně Nejvyšší správní soud

v rozsudku č. j. 10 As 365/2021-94 zdůraznil, že právě takto úzce by měly být závěry rozsudku 6 As 171/2020 vykládány a používány.

[23] V nyní projednávané věci rozšířil krajský soud závěry z rozsudku č. j. 6 As 171/2020-66, jež se vztahují k rozsahu přezkumu předmětu vyvlastňovacího řízení, nad rámec skutkových okolností, za nichž byly vysloveny. V nyní projednávané věci totiž žádná variantní projektová dokumentace k realizaci veřejně prospěšné stavby neexistovala ani z ničeho nevyplývá, že by se o různých variantách řešení uvažovalo. Tuto skutečnost ostatně žalobci ani v žalobě proti napadenému rozhodnutí nezpochybňovali. Žalobci ve vyvlastňovacím řízení netvrdili, že předmětný záměr má být realizován jiným – jedno jakým – způsobem; stále se jedná o laické tvrzení, jak mu rozuměl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 As 365/2021-94, neboť z žádného podkladu vyvlastňovacího řízení nevyplývá, že by jimi navrhovaná varianta byla vyvlastnitelem zvažována, natož že by byla realizovatelná. Krajský soud tedy nyní aplikoval právní názor rozšiřující skutečnosti, které musí vyvlastňovací úřad zohlednit při své rozhodovací činnosti, avšak nevzal v úvahu na něj navazující právní názor zdůrazňující, že toto rozšíření přezkumné pravomoci se má vztahovat na specifické, úzce vymezené situace. Takto specifická, úzce vymezená situace v nyní projednávané věci nenastala. Krajský soud tedy nesprávně posoudil rozhodnou právní otázku.

[24] K vyvlastnění může dojít pouze pro účel stanovený zvláštním zákonem. Tímto účelem je v nyní projednávané věci realizace veřejně prospěšné stavby [§ 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění]. Veřejně prospěšná infrastruktura stavba ve smyslu § 4a odst. 1 liniového zákona musí být stavbou dopravní, vodní nebo energetické infrastruktury vymezenou v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje a uvedené v příloze k tomuto zákonu a získává individualizovanou podobu právě v územním a stavebním řízení. Předmět vyvlastňovacího řízení, kterým je odnětí či omezení vlastnického práva za účelem uskutečnění veřejně prospěšné infrastruktury stavby je tak ve značené míře vymezen právě onou veřejně prospěšnou infrastrukturu stavbou, jejíž parametry jsou závazně stanoveny v územním rozhodnutí a stavebním povolení. Až na zcela výjimečné situace (jako byla např. ta, o níž rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 6 As 171/2020-66) se tak musí aplikovat ustálená judikatura, že předmětem vyvlastňovacího řízení nemůže být zvažování alternativních variant řešení stavebního záměru; předmětem vyvlastňovacího řízení je primárně posouzení, zda 1) k realizaci konkrétně vymezeného záměru, jehož realizace je účelem vyvlastnění, je nezbytné odnětí či omezení vlastnického práva, 2) v jakém rozsahu má k odnětí či omezení vlastnického práva dojít a 3) jaká má být náhrada za odnětí či omezení vlastnického práva.

116. Krajský soud, v souladu s názorem žalovaného, konstatuje, že v jím souzené věci se nejedná o výjimečnou situaci, jaká byla řešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č.j. 6 As 171/2020-66. V nyní projednávané věci totiž žádná variantní projektová dokumentace k realizaci veřejně prospěšné stavby neexistovala ani z ničeho nevyplývá, že by se o různých variantách řešení uvažovalo. Žalobkyně se mylí, pokud tvrdí, že „správní orgány měly za povinnost zdůvodnit, proč nejsou variantní řešení možná, a proč je třeba vyvlastnit právě dotčený pozemek.“ Jak je uvedeno výše, za standardních podmínek (míněno nikoliv výjimečných, jako tomu bylo v případě rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 171/2020-66) není ve vyvlastňovacím řízení prostor pro posuzování, zda existují alternativní varianty řešení stavebního záměru. Pokud měla vlastnice pozemků (= žalobkyně) námitky vůči trase stavby, měla je uplatnit v územním řízení.
117. Žalovaný na str. 13 a 14 napadeného rozhodnutí mj. uvedl, že „výjimečné situace popsané v rozsudku 6 As 171/2020 jsou takové, kdy je pro další variantu trasy vypracovaná dokumentace a

je stavebníkem zcela vážně zvažovaná jiná trasa a skutečně se možnost jiné trasy zkoumá a projektuje. To však v daném případě nenastalo. Stavebník jinou trasu neprojektoval, nebyla posuzována jiná varianta.“ Žalobkyně s tímto závěrem správního orgánu relevantně nepolemizovala, neuvedla např., že ve věci byla zpracována variantní projektová dokumentace s odlišným vedením trasy plynovodu. Naopak, ustala na laických a nikterak podložených tvrzeních, podle kterých „středotlaký plynovod může být veden příhodnější a kratší trasou, po obecních pozemcích, tedy v místech, jež jsou již zatížena obecným užíváním“, když „vhodnější varianta řešení plynovodu existuje“ a je „bezpochyby vyvlastnitelem brána v úvahu, když v předcházející části plynovodu upravil na základě dohody s vlastníky dotčených pozemků trasu plynovodu tak, aby vedla právě po obecních pozemcích.“ Pokud ovšem stojí žalobní tvrzení na bázi „plynovod může vést jinudy – jedno kudy, ale v každém případě mimo můj pozemek“, je to sice lidsky pochopitelné, nikoliv ovšem přijatelné z hlediska soudního přezkumu.

118. Ze stejných důvodů je pak nutno odmítnout i námitky, podle kterých „jakkoli správní orgány tvrdily, že se má plynovod nacházet v trase, kde již obdobná stavba existuje, v řízení nebyla prokázána existence této původní stavby a ani skutečnost, že by taková stavba existovala na pozemku žalobců legálně (například příslušným povolením)“, když „nebylo v řízení prokázáno, že by měla vést původní stavba na stejném místě, kde má vést plynovod, jehož budoucí existence je předpokladem žádosti.“ Námitky týkající se trasy stavby měly být uplatněny v územním, nikoliv až ve vyvlastňovacím řízení.
119. Konečně, leitmotivem tvrzení uvedených v části VI. žaloby byla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nepodložený odklon žalovaného od vlastního právního názoru a pro nedostatečné vypořádání odvolacích námitek. Soud nepřítakal ani této části žaloby.
120. Žalovaný rozhodoval v této věci o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně již jednou, a to rozhodnutím ze dne 23. 6. 2021, č.j. PK-RR/2347/21 (dále jen „prvé rozhodnutí žalovaného“), kterým rozhodnutí Městského úřadu Klatovy, Odboru výstavby a územního plánování, ze dne 22. 2. 2021, č.j. OVÚP/807/21/Ma (dále jen „původní prvoinstanční rozhodnutí“), zrušil a věc vrátil k novému projednání správnímu orgánu I. stupně.
121. Stran odvolací námitky proti původnímu prvoinstančnímu rozhodnutí týkající se nesplnění podmínky zahájení vyvlastňovacího řízení kvůli (ne)připojení znaleckého posudku bylo v prvním rozhodnutí žalovaného (str. 7) konstatováno toto: „Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není ale zřejmé, jak se vyvlastňovací úřad vypořádal s námitkou odvolatelky týkající se nepředložení znaleckého posudku. V situaci, jaká nastala, byl vyvlastňovací úřad v pozici, kdy musel rozhodovat v podstatě o ‚tvrzení proti tvrzení‘. Proč se vyvlastňovací úřad přiklonil k tvrzení vyvlastnítele, není zřejmé. Vyvlastňovací úřad má povinnost v řízení dodržet zásadu materiální pravdy vyplývající z § 3 správního řádu a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky § 2 správního řádu - postup v souladu se zákony. Vyvlastňovací úřad tak měl k vyřešení tohoto rozporu za povinnost sám zjišťovat stav věci tak, aby o něm nebyly pochybnosti, například se mohl domáhat doložení listiny - smlouvy a jejích příloh - od ostatních vyvlastňovaných a poté věc zhodnotit. Vyvlastnitel je zde v roli žadatele a on je tím, kdo žádá o vyvlastnění, proto musí být skutečnosti uvedené v jeho žádosti jednoznačně prokázány. Pokud jsou zde významné pochybnosti o doložení jedné z podmínek vyvlastnění, nelze k vyvlastnění přistoupit dříve, než budou tyto pochybnosti vyvráceny. Vyvlastňovací úřad tedy pochybil, pokud tuto námitku odvolatelky bral na lehkou váhu a pouze ji odbyl tak, že podmínky vyvlastnění splněny byly. Takovéto vypořádání uplatněné odvolací námitky pak není ani v souladu s § 68

odst. 3 správního řádu, když odůvodnění napadeného rozhodnutí neposkytuje dostatečné informace o tom, jak se vyvlastňovací úřad vypořádal s uplatněnými námitkami. Odvolací orgán shrnuje, že v řízení musí být řádně prokázáno splnění všech podmínek vyvlastnění, tedy i splnění podmínky dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění, což se v tomto případě zatím nestalo.“ Je možno shrnout, že žalovaný vytkl původnímu prvoinstanční rozhodnutí (stran vypořádání této námitky) naprostou nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Ergo, vypořádání předmětné odvolací námitky nebylo možno přezkoumat, neboť v něm nebyla uvedena žádná přezkoumatelná úvaha.

122. Situace však po zrušení původního prvoinstančního rozhodnutí došla změn, protože správní orgán I. stupně respektoval právní názor žalovaného a v prvoinstančním rozhodnutí již učinil přezkoumatelnou úvahu stran (ne)připojení znaleckého posudku. A žalovaný úvahám správního úřadu I. stupně přitakal. Ony úvahy se ostatně staly předmětem námitek vyjevených v části II. žaloby. Žalovaný se neodklonil od vlastního závazného právního názoru. Ten spočíval ve výtce absence odůvodnění příslušné části rozhodnutí, nikoliv v určení toho, jak má být skutkový stav právně posouzen.
123. A mimo možnosti soudu byl i přezkum naprosto nekonkrétního tvrzení, podle něhož je *„napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné i proto, že žalovaný nedostatečně vypořádal odvolací námitky“*, když žalobkyně *„učinila součástí žalobního tvrzení i její odvolání a předchozí podání učiněná ve správním řízení, zejména vyjádření ze dne 15. 12. 2022 a ze dne 18. 9. 2020.“* Jak je uvedeno výše, soud je povolán vypořádat žalobní argumentaci, nikoliv polemiku žalobkyně s názorem správního orgánu I. stupně vyjevenou v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Soud není oprávněn, natož povinen domýšlet za žalobkyni to, co chtěla, příp. nechtěla (a v jakém rozsahu) učinit žalobním tvrzením. Chtěla-li žalobkyně docílit relevantního přezkumu vypořádání odvolací námitky, měla jednoznačně uvést, o jakou námitku se jedná a následně polemizovat s tím, jak ji odvolací správní orgán, tedy žalovaný, (ne)vypořádal. Soud nemůže v žádném případě procházet jednotlivá žalobkynina podání a tvrzení učiněná ve správním řízení, v tomto případě odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí a podání ze dne 18. 9. 2020, resp. 15. 12. 2022, a činit za žalobkyni úvahu tom, která z nich učinit tvrzeními žalobními. To by bylo proti všem zásadám soudního řízení správního.
124. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

[VI] Náklady řízení

125. Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.
126. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud neuložil žádnou povinnost a nejsou mu známy žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, jež by přiznání náhrady nákladů řízení odůvodňovaly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 17. 6. 2024

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu